

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2017. június 12.
(OR. en)

9310/17

ECOFIN 413
UEM 162
SOC 393
EMPL 307
COMPET 410
ENV 509
EDUC 237
RECH 193
ENER 232
JAI 492

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Biz. dok. sz.:	ST 9255/17 ECOFIN 384 UEM 133 SOC 362 EMPL 277 COMPET 379 ENV 479 EDUC 207 RECH 163 ENER 203 JAI 455 - COM(2017) 524 final
Tárgy:	Ajánlás – A TANÁCS AJÁNLÁSA Szlovákia 2017. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Szlovákia 2017. évi stabilitási programját

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2017) 524 final bizottsági javaslaton alapuló fenti tanácsi ajánlástervezet több tanácsi bizottság által módosított és jóváhagyott szövegét.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(...)

Szlovákia 2017. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Szlovákia 2017. évi stabilitási programját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

mivel:

- (1) A Bizottság 2016. november 16-án elfogadta az éves növekedési jelentést, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2017. évi európai szemeszterét. Az Európai Tanács a 2017. március 9–10-i ülésén jóváhagyta az éves növekedési jelentés prioritásait. A Bizottság az 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet² alapján 2016. november 16-án elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést, amelyben Szlovákiát nem sorolta azon tagállamok közé, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerülne sor. A Bizottság ugyanezen a napon az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást is elfogadott, amelyet az Európai Tanács a 2017. március 9–10-i ülésén jóváhagyott. A Tanács 2017. március 21-én elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást³ (a továbbiakban: az euroövezetre vonatkozó ajánlás).
- (2) Mivel Szlovákia pénzneme az euro, továbbá tekintettel a gazdasági és monetáris unió gazdaságainak szoros összefonódására, Szlovákiának gondoskodnia kell arról, hogy teljeskörűen és megfelelő időben végrehajtsa az euroövezetre vonatkozó ajánlást, melyet az alábbi 1–2. ajánlás tükröz.
- (3) 2017. február 22-én közzétették a Szlovákiára vonatkozó 2017. évi országjelentést. Az országjelentés értékelte a Tanács által 2016. július 12-én elfogadott országspecifikus ajánlások és az előző években Szlovákiának címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket, valamint az Európa 2020 stratégia nemzeti szintre lebontott célkitűzései kapcsán Szlovákia által elért eredményeket.
- (4) Szlovákia 2017. április 26-án benyújtotta 2017. évi nemzeti reformprogramját és 2017. évi stabilitási programját. A kapcsolódási pontok figyelembevételére érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.

² Az Európai Parlament és a Tanács 2011. november 16-i 1176/2011/EU rendelete a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról (HL L 306., 2011.11.23., 25. o.).

³ HL C 92., 2017.3.24., 1. o.

- (5) A 2014–2020-as időszakra vonatkozó európai strukturális és beruházási alapok programozását a vonatkozó országspecifikus ajánlások figyelembevételével alakították ki. Az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁴ 23. cikke szerint, amennyiben az a vonatkozó tanácsi ajánlások végrehajtásának elősegítése érdekében szükséges, a Bizottság kérheti egy tagállamtól partnerségi megállapodásának és releváns programjainak felülvizsgálatát és az azok módosítására vonatkozó javaslatlételt. A Bizottság az európai strukturális és beruházási alapok eredményességét és a gondos gazdasági irányítást összekapcsoló intézkedések alkalmazására vonatkozó iránymutatásokban további részletekkel szolgált arról, hogyan alkalmazná az említett rendelkezést.
- (6) Szlovákia jelenleg a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágához tartozik. 2017. évi stabilitási programja értelmében a kormány arra törekszik, hogy 2017-ben 1,3 %-ra mérsékelje a GDP-arányos államháztartási hiányt, majd további javulás eredményeként 2019-ben és 2020-ban 0 %-os szintet érjen el. A középtávú költségvetési cél – a GDP 0,5 %-ának megfelelő strukturális hiány – a tervek szerint 2018-ban fog megvalósulni. A 2017. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság 2020-ig várhatóan fokozatosan 46 %-ra csökken. A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv megalapozott.
- (7) A Tanács 2016. július 12-i ajánlása szerint Szlovákiának 2017-ben a GDP 0,5 %-ának megfelelő éves költségvetési kiigazítást kell végrehajtania a középtávú költségvetési cél elérése érdekében. A Bizottság 2017. évi tavaszi előrejelzése alapján fennáll a kockázata annak, hogy Szlovákia 2017-ben némileg el fog térni ettől az ajánlástól.

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2013. december 17-i 1303/2013/EU rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 320. o.).

- (8) Költségvetési helyzete fényében Szlovákiának 2018-ban várhatóan további kiigazítást kell végrehajtania középtávú költségvetési célja, a GDP 0,5 %-ának megfelelő strukturális hiány elérése érdekében. A Stabilitási és Növekedési Paktum keretében közösen elfogadott kiigazítási mátrix alapján ez a kiigazítás a nettó elsődleges államháztartási kiadások⁵ legfeljebb 2,9 %-os nominális növekedését jelenti. Ez a GDP 0,5 %-át kitevő strukturális kiigazításnak felel meg. Változatlan politikát feltételezve fennáll annak a veszélye, hogy az ország a 2017–2018-as időszakban összességében jelentősen el fog térni ettől a követelménytől. A Tanács összességében úgy véli, hogy Szlovákiának készen kell állnia további intézkedések megtételére ahhoz, hogy 2017-ben megfeleljen az előírásoknak, 2018-ban pedig további intézkedésekre lesz szükség a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek való megfelelés érdekében. Mindazonáltal az 1466/97/EK rendeletben foglaltak szerint a költségvetési tervek és a költségvetés alakulásának értékelése során a konjunkturális körülmények figyelembevételével kell megvizsgálni a tagállamok költségvetési egyenlegét. Amint azt a 2017. évi európai szemeszterről szóló, az országspecifikus ajánlásokat kísérő bizottsági közlemény is nyomatékosítja, a 2018. évi költségvetés-terv-javaslat értékelése, majd a 2018. évi költségvetés alakulásának értékelése során megfelelően figyelembe kell venni azt a célt, amely egy olyan költségvetési irányvonal megvalósítására vonatkozik, amely hozzájárul mind a folyamatban lévő gazdaságélénkülés megerősítéséhez, mind pedig a szlovák államháztartás fenntarthatóságának biztosításához. Ebben az összefüggésben a Tanács nyugtázza, hogy a Bizottság az 1466/97/EK rendeletben foglaltaknak megfelelő átfogó értékelést kíván végezni, különös tekintettel Szlovákia konjunkturális helyzetére.

⁵ A nettó államháztartási kiadás a teljes államháztartási kiadás, a következők kivételével: kamatkiadások, az uniós programokra fordított azon kiadások, amelyeket teljes mértékben ellentételeznek az uniós alapokból származó bevételek, valamint az álláskeresői járadékokra fordított kiadások nem diszkrecionális változásai. A hazai finanszírozású bruttó állóeszköz-felhalmozás meghatározása négyéves időszakra való simítással történt. A diszkrecionális bevételi intézkedéseket, illetve a törvényben előírt bevételnövelést figyelembe vették, a bevételi és a kiadási oldalon végrehajtott egyszeri intézkedéseket pedig nettósították.

- (9) A szlovák államháztartást hosszú távon továbbra is kockázatok övezik. Az egészségügyi kiadások változatlanul veszélyeztetik az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, mivel Szlovákiában még mindig kihívást jelent az egészségügy költséghatékonyságának fokozása. Bizonyos intézkedésekre ugyan sor került a kórházi ellátás racionalizálása és a költségek csökkentése érdekében, ám ezek egyelőre nem hoztak kézzelfogható eredményeket. A 2016. évi kiadások felülvizsgálata megtakarítási lehetőségeket tárt fel. Mindazonáltal az egészségügy és az egészségügyi kiadások átfogó reformjának gyakorlati megvalósítása elhúzódik: a diagnózis szerint csoportosított fizetési rendszer bevezetése és az elektronikus egészségügyi rendszerek elindítása egyaránt meglehetősen lassan halad előre. Ezzel egyidejűleg hosszú távon várhatóan kétszeresére nő az állami nyugdíjrendszer hiánya, miközben a szlovákiai nyugdíjkorhatár az Unióban a legalacsonyabbak közé tartozik. A nyugdíjrendszer közelmúltbeli kiigazításai nagyrészt ad hoc jellegű és rövid távú intézkedések voltak.
- (10) Az adókijátszás és az adókikerülés mérséklődött, és Szlovákia erőfeszítéseket tesz az adószabályoknak való önkéntes megfelelés előmozdítása érdekében. Az adóbehajtás javításának köszönhetően sikerült lényegesen csökkenteni a korábbi jelentős héabevétel-kiesést. A jelek szerint a héacsalás visszaszorítása a társasági adó beszedésére is kedvező hatást gyakorolt. A pénzügyi igazgatás nagy hangsúlyt fektet a héaszabályoknak való megfelelés fokozására, mindenekelőtt az ellenőrzésen keresztül. Ezzel párhuzamosan folyamatban van az adószabályoknak való önkéntes megfelelést ösztönző, nem ellenőrzés-jellegű intézkedési lehetőségek feltérképezése is.

(11) Az erőteljes gazdasági fellendülésnek és a nagyszabású munkahelyteremtésnek köszönhetően javult a munkaerőpiaci helyzet, de a tartós munkanélküliség továbbra is problémát jelent. A tartós munkanélküliség aránya változatlanul az egyik legmagasabb az Unióban. Ez kiváltképp a marginalizálódott romákat, az alacsony képzettségűeket és a fiatalokat érinti. Ezen túlmenően a regionális különbségek sem enyhülnek: Kelet-Szlovákiában még mindig kétszer olyan magas a munkanélküliségi ráta, mint Bratislavában (Pozsony). A felnőttek továbbra is csekély mértékben vesznek részt az egész életen át tartó tanulásban és a második esélyt nyújtó oktatásban. Az alacsony keresetűek munkavállalását ösztönző intézkedések és az állami foglalkoztatási szolgálatok folyamatban lévő reformja ellenére még mindig nehézségekbe ütközik a tartósan munkanélküli személyeknek és a kiszolgáltatott csoportoknak szóló testreszabott támogatás bevezetése – többek között a nagy ügyszám miatt. A tartósan munkanélküliek integrációját célzó szlovákiai cselekvési terv – amely számottevő finanszírozást kap az Európai Szociális Alaptól – a személyre szabott szolgáltatásokra vonatkozó átfogó megközelítés révén igyekszik orvosolni a kialakult helyzetet. E megközelítés előírja a célzott tanácsadást, egy új profilalkotási rendszer bevezetését, a magán-munkaközvetítő ügynökségekkel való együttműködést, valamint a munkaadók által kidolgozott, a regionális munkaerőpiaci igényekhez igazodó célirányos képzési programok biztosítását. A romák részvétele a szlovák munkaerőpiacon változatlanul rendkívül alacsony mértékű, és foglalkoztatási rátájuk lassan javul. Szerény munkaerőpiaci teljesítményükben az alacsony képzettségi és készség szint, valamint a megkülönböztetés is szerepet játszik. A szülőképes korú nők alacsony foglalkoztatási rátája jól tükrözi a hosszú (három évig terjedő) szülői szabadságot, amelyet a férfiak ritkán vesznek igénybe, a gyermekgondozási létesítmények hiányát – mindenekelőtt a hároméves kor alatti gyermekek számára –, továbbá a rugalmas munkaidő-beosztás korlátozott alkalmazását.

- (12) Az oktatási rendszer nincs megfelelő helyzetben ahhoz, hogy növelni tudja Szlovákia gazdasági potenciálját. Az oktatási eredményeket és az alapvető készségek szintjét tekintve a nemzetközi standardokhoz képest kiábrándító a helyzet, és 2012 és 2015 között tovább romlott. Mindemellett továbbra is szembetűnőek a regionális különbségek. A gyenge teljesítmény főként a tanulók társadalmi-gazdasági és etnikai hátterének erőteljes hatására, a méltányossággal, a hozzáféréssel és az inkluzivitással kapcsolatos problémákra, valamint a tanári szakma viszonylag alacsony vonzerejére vezethető vissza. A tanári fizetések 2016-ban két lépésben emelkedtek (4 %-ot januárban és 6 %-ot szeptemberben), és a 2017–2020-as időszakban további emeléseket vettek tervbe, mégis, többek között a nem versenyképes fizetési feltételek és a folyamatos tanári továbbképzés korlátozott mértéke is azon tényezők közé tartoznak, amelyek nagyban csökkentik a szakma vonzerejét, különösen a leendő fiatal tanárok és az ország fejlettebb régióiban lakók körében. A marginalizálódott roma közösségekre vonatkozó, nemrégiben elfogadott, szegregáció elleni jogszabályokat maradéktalanul végre kell hajtani annak érdekében, hogy kifejtsék pozitív hatásukat és növeljék a romák inkluzív többségi oktatásban való részvételét, különös hangsúlyt helyezve a kisgyermekkorai nevelésre és gondozásra, valamint az iskola előtti nevelésre.
- (13) A szlovákiai közigazgatás korszerűsítése folyamatban van, ám a korrupció változatlanul problémát jelent. Az érintett szereplők továbbra is magas szintűnek érzékelik a korrupciót, ami az üzleti tevékenységet akadályozó fő tényezők egyike. A korrupcióellenes szabályok kontrollmechanizmusai és érvényesítése a jelek szerint még mindig nem megfelelőek, és a visszaélések bejelentésére, illetve a postafiókcégekre vonatkozó szakpolitikai kezdeményezések nem feltétlenül képesek megoldani a problémát. Ezen túlmenően a közbeszerzési gyakorlatok számos területen nem igazodnak a legjobb gyakorlatokhoz. Folyamatban van olyan képzési intézkedések kidolgozása, amelyek a tisztviselőket hivatottak felkészíteni a közbeszerzési rendszer hatékonyabb működtetésére. Mindazonáltal továbbra is aggasztóak az összeférhetetlenségek, a testreszabott pályázati kiírási feltételek és az odaítélési szempontok között a legalacsonyabb ár túlzott alkalmazása, és ezek a jelenségek korlátozzák a minőség alapú versenyt. A bejelentett esetek következetesen arra utalnak, hogy a közbeszerzési hiányosságok az állami erőforrások hatékony elosztására is kihatnak.

- (14) A gyakran változó jogi környezet megnehezíti és költségessé teszi a jogszabályoknak, valamint a jogalkotási és szabályozási eljárásoknak való megfelelést a vállalkozások számára, és sokszor a fizetéseképtelenségre vonatkozó szabályokat sem tartják elég vállalkozásbarátnak. A közelmúltban létrehozták a gazdasági minisztérium államtitkára által vezetett, vállalkozói tevékenységgel foglalkozó minisztériumközi munkacsoportot, amely a várakozások szerint legkésőbb 2017 júniusában az üzleti környezetet javító intézkedésekre irányuló ajánlásokat fog előterjeszteni. Szlovákiában az üzleti szolgáltatások ágazatában továbbra is igen jelentős szabályozási akadályokkal kell számolni. A szolgáltatási piacokon fennálló akadályok kezelését célzó intézkedéscsomag részeként a Bizottság a szakmai szolgáltatások szabályozására vonatkozó reformajánlásokról szóló, 2017. januári közleményében szakmánként konkrét iránymutatásokat nyújtott e probléma kiküszöbölése érdekében.
- (15) Az igazságszolgáltatás hatékonyságának javítása és függetlenségének megerősítése változatlanul kihívások elé állítja Szlovákiát, jóllehet az ország erőfeszítéseket tesz a hiányosságok kiküszöbölése érdekében. Mindazonáltal az igazságszolgáltatás hatékonyságát és függetlenségét továbbra is aggályok övezik. Emellett a hatékonysági problémák, a kapacitáshiány és a fragmentáció nagy terhet rónak a közigazgatásra. Az emberierőforrás-menedzsmentre vonatkozó stratégia 2015. októberi, illetve a közszolgálati törvény közelmúltbeli elfogadása a helyes irányba mutat. A közszolgálati törvény elveinek érvényesülését és a köztisztviselői etikai kódex alkalmazását az újonnan létrehozott, politikailag független Közszolgálati Tanács fogja felügyelni. Az összetett és átláthatatlan szabályozási keret miatt az energiapiaci szereplők között bonyolult kapcsolatrendszer alakult ki. Az elosztási díjak megállapításának közelmúltbeli módosításai változatlan politikai és üzleti befolyásra engednek következtetni. Az energiaárakat szabályozó testület függetlensége várhatóan csökkenni fog annak a jogszabálynak az elfogadását követően, amely a kormány kizárólagos hatáskörébe utalja a szabályozó testület elnökének kinevezését, a gazdasági és a környezetvédelmi minisztérium számára pedig biztosítja az ármegállapítási eljárásokba való beavatkozás jogát.

- (16) A 2017. évi európai szemeszter keretében a Bizottság átfogóan elemezte a szlovák gazdaságpolitikát, és az elemzést közzétette a 2017. évi országjelentésben. A Bizottság értékelte továbbá a 2017. évi stabilitási programot és a 2017. évi nemzeti reformprogramot, valamint az előző években Szlovákiának címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket. A Bizottság figyelembe vette nemcsak azoknak Szlovákia fenntartható költségvetési, valamint társadalom- és gazdaságpolitikája szempontjából mutatott jelentőségét, hanem azt is, hogy megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintve, hogy az Unió átfogó gazdasági kormányzását az uniós szempontoknak a leendő tagállami döntésekbe való beépítésével kell megerősíteni.
- (17) Ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a stabilitási programot, és véleményét⁶ különösen az alábbi 1. ajánlás tükrözi,

AJÁNLJA, hogy Szlovákia 2017-ben és 2018-ban tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. A Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágának követelményeivel összhangban 2018-ban hajtson végre jelentős költségvetési kiigazítást, figyelembe véve, hogy erősíteni kell a folyamatban lévő gazdaságélénkülést és biztosítani kell Szlovákia államháztartásának fenntarthatóságát. Fokozza az egészségügyi rendszer költséghatékonyságát, többek között a „pénzért értéket” program végrehajtása révén.
2. Javítsa a hátrányos helyzetű csoportok aktivizálására irányuló intézkedéseket, többek között a tartósan munkanélküli személyekre vonatkozó cselekvési terv végrehajtása, valamint személyre szabott szolgáltatások és célirányos képzések biztosítása révén. Mozdítsa elő a nők foglalkoztatási lehetőségeit, különösen a megfizethető és színvonalas gyermekgondozási szolgáltatások kiterjesztése révén. Javítsa az oktatás minőségét, valamint növelje a romák inkluzív többségi oktatásban való részvételét.

⁶ Az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerint.

3. Fokozza a versenyt és az átláthatóságot a közbeszerzési eljárásokban, és a hatályos jogszabályok szigorúbb végrehajtása által erősítse meg a korrupció elleni küzdelmet. Fogadjon el és hajtson végre egy átfogó tervet az üzleti tevékenységet nehezítő adminisztratív és szabályozási akadályok csökkentése érdekében. Javítsa az igazságszolgáltatási rendszer hatékonyságát, beleértve a polgári és kereskedelmi ügyekben folytatott eljárások lerövidítését is.

Kelt Brüsszelben,

*a Tanács részéről
az elnök*
